

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

રિટ પિટિશન (પીઆઈએલ) નંબર ૨૩૭/૨૦૧૨

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય કાર્યકારી મુખ્ય ન્યાયમૂર્તીશ્રી વિજય મનોહર સહાય

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી આર. પી. ધોળકિયા

=====

૧. શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને આ ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી શકાય?
૨. શું આ ચુકાદાને રિપોર્ટર સમક્ષ મોકલવો જોઈએ કે નહીં?
૩. શું નામદાર ન્યાયમૂર્તીઓ ચુકાદાની ફેર કોપી જોવા માંગે છે?

- જ. શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ અથવા તેના હેઠળના કોઈ
આદેશના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સંકળાયેલો છે?
- પ. શું તેને સિવિલ જજને પ્રસારિત કરવામાં આવવો જોઈએ?

=====

કેતનભાઈ તે મુકુંદભાઈ પાઠક ના પુત્ર....અરજદાર

વિરુદ્ધ

ડેપ્યુટી સેક્રેટરી મારફ્ટ ગુજરાત રાજ્ય અને ૨ અન્ય....સામાવાળા

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર નં. ૧ માટે શ્રી એચ. જે. ધોળકિયા, એડવોકેટ

સામાવાળા નં. ૧ માટે ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર

સામાવાળા નં. ૩ માટે શ્રી ડી. પી. જોશી, એડવોકેટ

સામાવાળા નં. ૧ – ૨ માટે ડીએસ દ્વારા નોટિસ બજાવવામાં આવી

=====

કોરમ: માનનીય કાર્યકારી મુખ્ય ન્યાયમૂર્તીશ્રી વિજય મનોહર સહાય

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી આર. પી. ધોળકિયા

તારીખ: ૧૪/૧૦/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

(દ્વારા: માનનીય કાર્યકારી મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિશ્રી વિજય મનોહર સહાય)

આ જાહેર હિતની અરજી અરજદાર દ્વારા નીચેની રાહતો માટે દાખલ કરવામાં આવી છે:

[અ] આ અરજીને મંજૂરી આપવી અને સામાવાળા નંબર ૧

અને ૨ ને સામાવાળા નંબર ૩ ની તરફેણમાં વ્યાજબી

ભાવની દુકાનની ફાળવણી રદ કરવાનો નિર્દેશ

આપવો, એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે સામાવાળા

નંબર ૩ એ સિસ્ટમ સાથે છેતરપિંડી કરી છે, અને

સામાવાળા નંબર ૩ દ્વારા મેળવેલા લાભો પાછા

ખેંચવાનો તથા સામાવાળા નંબર ૩ સામે ફોજદારી

કાર્યવાહી શરૂ કરવાનો નિર્દેશ આપવો;

[બ] યોગ્ય વચગાળાની રાહત મંજૂર કરવી અને નિર્દેશ

આપવો કે સામાવાળા નંબર ૩ આ અરજી પડતર હોય

તે દરમિયાન વૈકલ્પિક વ્યવસ્થા કરીને વ્યાજબી

ભાવની દુકાન ચલાવવાનું તાત્કાલિક બંધ કરશે;

[ક] આ અરજીનો ઝડપથી નિકાલ કરવો;

સંક્ષિપ્ત હકીકતો એવી છે કે, અહીં સામાવાળા નંબર ૩, મફતભાઈ મોતીભાઈ વાઘેલા, નર્મદા જિલ્લાના નાંદોદ તાલુકાના કેવડિયા કોલોની ગામના રહેવાસી છે. નર્મદા જિલ્લામાં, રાજ્ય સત્તાવાળાઓએ જુદા જુદા ગામોમાં વ્યાજબી ભાવની દુકાનો ચલાવવા માટે લાયસન્સ જારી કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો. તેથી, રાજ્ય સત્તાવાળાઓએ તારીખ ૧૩/૧૧/૨૦૦૪ ના રોજ સ્થાનિક અખબાર સંદેશમાં જાહેર ખબર જારી કરી, જેમાં પાત્રતા ધરાવતા વ્યક્તિઓને વિવિધ ગામોમાં લાયસન્સ મંજૂર કરવા માટે અરજી કરવા આમંત્રણ આપવામાં આવ્યું હતું. કેવડિયા કોલોની એવું એક ગામ હતું જ્યાં ઉક્ત જાહેર ખબર મુજબ આવું લાયસન્સ જારી કરવાનું હતું. એક ચોક્કસ દુકાન સામાન્ય વર્ગના અરજદારો માટે ફાળવવામાં આવી હતી.

જોકે સામાવાળા નંબર ૩ અનુસૂચિત જાતિ સમુદાયના હતા, પરંતુ તેઓ એવું માનતા હતા કે તેઓ પ્રશ્ન હેઠળનું લાયસન્સ મેળવવા માટે યોગ્ય લાયકાત ધરાવે છે, તેથી તેમણે તારીખ ૧૩/૧૧/૨૦૦૪ ની જાહેર ખબરના સંદર્ભમાં તેના માટે અરજી કરી.

સરકારે તેના તારીખ ૦૨/૦૮/૨૦૦૪ ના ઠરાવ દ્વારા આવા લાયસન્સની વિચારણા અને મંજૂરી માટે વિગતવાર જોગવાઈઓ કરીને એકીકૃત માર્ગદર્શિકા જારી કરી છે.

આ ઠરાવ વ્યાજબી ભાવની દુકાનો ચલાવવા માટે લાયસન્સ મંજૂર કરવા અંગે વ્યાપક જોગવાઈઓ કરે છે. અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, તે આવા લાયસન્સની મંજૂરી માટે જરૂરી લાયકાતો અને અન્ય શરતો પણ પૂરી પાડે છે. ઉક્ત ઠરાવનો ફકરો ૫ અન્ય બાબતોની સાથે સાથે એવી જોગવાઈ કરે છે કે આવા લાયસન્સ મેળવવા ઈચ્છતા ઉમેદવાર પાસે એસ.એસ.સી. અથવા સમકક્ષ લાયકાત હોવી આવશ્યક છે. તે વધુમાં જોગવાઈ કરે છે કે શિક્ષિત બેરોજગાર સ્નાતકોને સર્વોચ્ચ પ્રાથમિકતા આપવામાં આવશે. આ ઠરાવ ગ્રામીણ અને શહેરી વિસ્તારોમાં વિવિધ અનામત વર્ગોની તરફેણમાં અનામતની જોગવાઈ પણ કરે છે. ઉક્ત ઠરાવનો ફકરો ૫.૧.૪ અન્ય બાબતોની સાથે સાથે એવી જોગવાઈ કરે છે કે વિવિધ અનામત વર્ગોની તરફેણમાં અનામતની જોગવાઈ કર્યા પછી, બાકીના ગામોમાંની દુકાનો અન્ય વર્ગોના શિક્ષિત બેરોજગાર ઉમેદવારોને ફાળવવામાં આવશે. ઉક્ત ઠરાવનો ફકરો ૮.૨૦ દરેક દુકાન માટે લાયસન્સ મંજૂર કરવાના હેતુસર ૩ ઉમેદવારોની યાદી તૈયાર કરવાની જોગવાઈ કરે છે, જેથી જો પ્રથમ ઉમેદવાર દુકાન ખોલવામાં નિષ્ફળ જાય, તો બીજા ઉમેદવાર માટે આદેશ પસાર કરી શકાય અને તે જ રીતે આગળ કાર્યવાહી કરી શકાય.

સામાવાળા નંબર ૩ ની અરજી મામલતદાર દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી હતી અને આવું લાયસન્સ મંજૂર કરવા માટે યોગ્ય ઉમેદવારની પસંદગી કરવા સલાહકાર સમિતિ (ટૂંકમાં સમિતિ) સમક્ષ મૂકવામાં આવી હતી. ઉપર જણાવેલ તારીખ ૦૨/૦૮/૨૦૦૪ ના ઠરાવ મુજબ, સમિતિએ લાયસન્સ મંજૂર કરવા માટે પ્રાથમિકતાના ક્રમમાં ત્રણ ઉમેદવારોની યાદી તૈયાર કરી હતી અને સામાવાળા નંબર ૩ ને કેવડિયા કોલોનીમાં લાયસન્સ મંજૂર કરવા માટે તૈયાર કરાયેલી ઉક્ત યાદીમાં અનુક્રમ નંબર ૧ પર મૂકવામાં આવ્યા હતા.

સામાવાળા નંબર ૩ ની તરફેણમાં લાયસન્સની મંજૂરીને એક ગુંજનકુમાર કિરીટભાઈ માલવીયા દ્વારા સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૮૧૬૩/૨૦૦૬ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવી હતી. વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા તારીખ ૨૯/૦૮/૨૦૦૬ ના આદેશથી ઉક્ત રિટ અરજી મંજૂર કરવામાં આવી હતી. વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૯/૦૮/૨૦૦૬ ના ઉક્ત આદેશને સામાવાળા નંબર ૩ દ્વારા લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૧૨૨૨/૨૦૦૬ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવ્યો હતો. આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે, તારીખ ૧૯/૦૭/૨૦૦૭ ના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા, ઉક્ત અપીલ મંજૂર કરી હતી અને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ આદેશ રદબાતલ કર્યો હતો અને આ રીતે, સામાવાળા નંબર ૩ ની

તરફેલામાં વ્યાજબી ભાવની દુકાન મંજૂર કરવાનો લાયસન્સિંગ ઓથોરિટી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ આદેશ પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, ઉક્ત ગુંજનકુમાર કે. માલવીયા દ્વારા રિવ્યુ પિટિશન નંબર ૨૯૧૪/૨૦૦૮ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા તારીખ ૨૪/૦૪/૨૦૦૯ ના ચુકાદાથી ફગાવી દેવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, ગુંજનકુમાર કે. માલવીયાએ એસ.એલ.પી. સીસી નંબર ૧૪૪૦૫-૧૪૪૦૭/૨૦૦૯ દાખલ કરી હતી જે નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા વિલંબના આધારે તારીખ ૦૫/૦૧/૨૦૦૯ ના રોજ ટૂંકમાં ફગાવી દેવામાં આવી હતી. આમ, આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલો આદેશ અંતિમ બન્યો હતો. ત્યારબાદ, અરજદારે આ જાહેર હિતની અરજી દાખલ કરીને તેમાં જણાવ્યું છે કે સામાવાળા નંબર ૩ ને વ્યાજબી ભાવની દુકાન ખોટી રીતે ફાળવવામાં આવી છે કારણ કે તેઓ તે ગામના રહેવાસી ન હતા. તેઓ સામાવાળા સમક્ષ ન તો અરજદાર હતા કે ન તો તેમણે કોઈ પણ તબક્કે કાર્યવાહીનો સામનો કર્યો હતો. તેમનો મુખ્ય કેસ એ છે કે સામાવાળા નંબર ૩ ની તરફેલામાં વ્યાજબી ભાવની દુકાનની ફાળવણી એ સિસ્ટમ સાથે છેતરપિંડી છે. લાયસન્સિંગ ઓથોરિટી દ્વારા સામાવાળા નંબર ૩ ને વ્યાજબી ભાવની દુકાન ફાળવવામાં આવી હતી, જે આદેશને આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ તેમજ નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા કાયમ રાખવામાં આવ્યો હતો.

એવું જણાય છે કે અરજદારે તારીખ ૦૮/૧૧/૨૦૧૧ ના રોજ જિલ્લા પુરવઠા અધિકારી, નડિયાદ સમક્ષ એક અરજી કરી હતી, જેમણે તારીખ ૨૪/૦૭/૨૦૧૨ ના આદેશ દ્વારા ઉક્ત અરજી ફગાવી દીધી હતી અને તેમાં જણાવ્યું હતું કે હાઈકોર્ટ દ્વારા સામાવાળા નંબર ૩ ની તરફેણમાં આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હોવાથી, આ બાબતમાં કશું કરવાની જરૂર રહેતી નથી. ત્યારબાદ, અરજદારે આ જાહેર હિતની અરજી દાખલ કરી, જેમાં પાના ૧૬ પર આધાર "સી" માં નીચે મુજબ જણાવવામાં આવ્યું છે:

"xxx હકીકતમાં, ચર્ચાસ્પદ પ્રશ્ન એ છે કે સત્તાવાળાઓ સાથે અને પરિણામે કોર્ટ સાથે શું છેતરપિંડી ગણાશે, જો સત્ય છુપાવવું અને અસત્ય સૂચવવું એવું ન હોય તો. અરજદારની નમ્ર રજૂઆતમાં આ સ્પષ્ટ છેતરપિંડીનો કેસ છે. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, ચુકાદો કાયદેસર રીતે ટકવાપાત્ર નથી અને તેની સમીક્ષા કરવી જોઈએ અથવા તેને પાછો ખેંચવો જોઈએ."

અહીં એ દર્શાવવું પ્રસ્તુત છે કે અગાઉ ગુંજનકુમાર કે. માલવીયાએ પણ ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ દાખલ કરેલી રિવ્યુ પિટિશનમાં આવો જ મુદ્દો

ઉઠાવ્યો હતો, જેમાં ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૪/૦૪/૨૦૦૯ ના ચુકાદાના ફકરા-૪ માં, ડિવિઝન બેન્ચે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:-

"જોકે અરજદારના વિદ્વાન વકીલે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે સામાવાળા નંબર ૩ એ છેતરપિંડી કરી છે, પરંતુ અમારું માનવું છે કે ચુકાદાની સમીક્ષાની જરૂર નથી. કોર્ટ સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવેલા તમામ હકીકતલક્ષી તેમજ કાનૂની પાસાઓ ગુણદોષના આધારે નિર્ણય આપતી વખતે વિગતવાર ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા હતા. આવા હકીકતલક્ષી પાસાઓને આ તબક્કે ફરીથી ખોલવાની માંગ કરી શકાય નહીં, ખાસ કરીને ત્યારે જ્યારે આ કોર્ટે તારીખ ૧૯/૦૭/૨૦૦૭ ના રોજ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલનો નિકાલ કર્યો તે પછી સત્તાવાળાઓએ પણ વર્તમાન અરજદાર દ્વારા સામાવાળા નંબર ૩ ના રહેઠાણ અંગે ઉઠાવેલા વાંધાઓને ધ્યાનમાં લીધા હતા. અમને જાણ કરવામાં આવી છે કે સામાવાળા નંબર ૩ લાંબા સમયથી વ્યાજબી ભાવની દુકાન ચલાવી રહ્યા છે."

તેથી, એવું જણાય છે કે શ્રી ગુંજનકુમાર કે. માલવીયા દ્વારા લડત હારી ગયા પછી, વર્તમાન અરજદારે આ જાહેર હિતની અરજીમાં એવું નિવેદન આપ્યું છે કે ચુકાદો છેતરપિંડીથી દૂષિત છે અને સમીક્ષા પાત્ર છે. જો મુકદ્દમાના પક્ષકારો ન હોય તેવી વ્યક્તિઓ દ્વારા આવી જાહેર હિતની અરજીઓ દાખલ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવે, તો તે સમગ્ર ન્યાયિક વાતાવરણને બગાડશે અને પંડારાના બોક્સને ખોલશે અને અંતિમ બની ગયેલા ચુકાદાની પવિત્રતાને આવી તુરં જાહેર હિતની અરજી દ્વારા છીનવી લેવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. તેથી, આવી જાહેર હિતની અરજીઓ સાથે સખત હાથે કામ લેવું જોઈએ.

ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, રિટ અરજી ફગાવી દેવામાં આવે છે. નોટિસ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે.

અમારા મતે, આવી તુરં અરજી દાખલ કરીને, અરજદારે ડિવિઝન બેન્ચ અને નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદાઓને પડકાર્યા છે જે અંતિમ બની ગયા છે, આવી અરજીઓ અનુકરણીય ખર્ચ સાથે ફગાવી દેવી જોઈએ. આમ, આ કેસમાં, રિટ અરજી ફગાવી દેતી વખતે, અમે કાયદાની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સિવાય બીજું કંઈ ન હોય તેવી આ પ્રકારની તુરં જાહેર હિતની અરજી દાખલ કરવા બદલ અરજદાર પર રૂ. ૨૫,૦૦૦/- નો ખર્ચ લાદીએ છીએ. અરજદાર આ ખર્ચ એક મહિનાના સમયગાળામાં આ કોર્ટના રજિસ્ટ્રાર જનરલ સમક્ષ જમા

કરાવશે, જે બદલામાં, હાઈકોર્ટ કાનૂની સેવા સત્તામંડળને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવશે. જો રૂ. ૨૫,૦૦૦/- નો ખર્ચ ઉપરોક્ત સમયગાળામાં રજિસ્ટ્રાર જનરલ સમક્ષ જમા કરવામાં ન આવે, તો રજિસ્ટ્રાર જનરલ કલેક્ટરને વસૂલાત પ્રમાણપત્ર જારી કરશે જેઓ ઉક્ત રકમની વસૂલાત જમીન મહેસૂલની બાકી રકમ તરીકે કરશે.

(વી. એમ. સહાય, કાર્યકારી મુખ્ય ન્યાયમૂર્તીશ્રી)

(આર. પી. ધોળકિયા, ન્યાયમૂર્તી)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.